

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2023**

Llengua catalana

Sèrie 2

Llegiu atentament aquest text i responeu a les qüestions següents:

Parlem un moment de tu, que llegeixes aquestes ratlles. Ara mateix, amb el llibre obert a les mans, et dediques a una activitat misteriosa i inquietant, malgrat que el costum t'impedeix sorprendre't del que fas. Pensa-ho bé. Estàs en silenci, recurrent amb la vista unes fileres de lletres que tenen sentit per a tu i et comuniquen idees independents del món que t'envolta ara mateix. T'has retirat, per dir-ho d'alguna manera, a una habitació interior on et parlen unes persones absents, és a dir, uns fantasmes visibles només per a tu (en aquest cas, el meu jo espectral) i on el temps passa al compàs del teu interès o del teu avorriment. Has creat una realitat paral·lela semblant a la il·lusió cinematogràfica, una realitat que depèn només de tu. En qualsevol moment, pots apartar els ulls d'aquests paràgrafs i tornar a participar en l'acció i el moviment del món exterior. Però mentrestant te'n mantens al marge, on tu has escollit estar. Hi ha una aura gairebé màgica en tot això.

No et pensis que sempre ha sigut així. Des dels primers segles de l'escriptura fins a l'edat mitjana, la norma era llegir en veu alta, per a un mateix i per als altres, i els escriptors pronunciaven les frases a mesura que les escrivien, i d'aquesta manera n'escoltaven la musicalitat. Els llibres no eren una cançó que es cantava amb la ment, com ara, sinó una melodia que saltava als llavis i sonava en veu alta. El lector es convertia en l'interpret que li prestava les cordes vocals. Un text escrit s'estenia com una partitura molt bàsica i per això apareixien les paraules l'una rere l'altra en una cadena contínua sense separacions ni signes de puntuació -calia pronunciar-les per entendre-les-. Solia haver-hi testimonis quan es llegia un llibre. Eren freqüents les lectures en públic, i els relats que agradaven anaven de boca en boca. No ens podem imaginar els pòrtics de les biblioteques antigues en silenci, sinó envaïts per les veus i els ecos de les pàgines. Llevat d'algunes excepcions, els lectors antics no tenien la llibertat de la qual gaudeixes per llegir al teu gust les idees o les fantasies escrites en els textos, per parar-te a pensar o a somiar despert quan vulguis, per escollir i ocultar el que desitgis, per interrompre o abandonar, per crear els teus propis universos. Aquesta llibertat individual, la teva, és una conquesta del pensament independent enfront del pensament tutelat, i s'ha aconseguit pas a pas al llarg del temps.

Potser per aquest motiu, els primers de llegir com tu, en silenci, en conversa muda amb l'escriptor, van cridar poderosament l'atenció. En el segle IV, Agustí* va quedar tan intrigat en veure llegir d'aquesta manera el bisbe Ambrosi de Milà, que ho va anotar a les seves **Confessions**. Era la primera vegada que algú feia una cosa com aquella davant seu. És obvi que li va semblar una cosa fora del normal. Mentre llegeix -ens explica amb estranyesa-, els seus ulls transiten per les pàgines i la seva ment entén el que diuen, però la seva llengua calla. Agustí s'adona que aquest lector no està al seu costat malgrat la seva gran proximitat física, sinó que s'ha escapat a un altre món més lliure i fluid, escollit per ell, està viatjant sense moure's i sense revelar a ningú on poden trobar-lo. Aquest espectacle li resultava desconcertant i el fascinava.

Ets un tipus molt especial de lector i descendeixes d'una genealogia d'innovadors. Aquest diàleg silenciós entre tu i jo, lliure i secret, és una invenció extraordinària.

Irene Vallejo. *L'infinit dins d'un jonc. La invenció dels llibres al món antic*
Editorial Columna, 2019

*Aureli Agustí, més conegut com a Agustí d'Hipona o sant Agustí, és una de les figures més importants en el desenvolupament del cristianisme, i és considerat de fet com un dels pares de l'Església. La seva influència posterior és enorme, i ultrapassa l'àmbit de la teologia. És considerat un dels pensadors fonamentals de la història occidental.

1. Comprensió del text i expressió

[3,5 punts en total]

1.1. Resumiu les idees principals exposades al text. El resum ha de tenir entre cent i cent vint-i-cinc paraules.

[1,5 punts]

1.2. Expliqueu el significat que tenen les expressions del text que hi apareixen subratllades.

[1 punt: 0,5 punts per cada apartat]

a) «[...] on el temps passa al compàs del teu interès o del teu avorriment.» (línia 7):

b) «[...] és una conquesta del pensament independent enfront del pensament tutelat [...]» (línies 26-27):

1.3. Expliqueu com eren les línies d'un text en l'antiguitat.

[1 punt]

2. Reflexió lingüística

[3,5 punts en total]

2.1. Escriviu l'antecedent dels pronoms següents, que trobareu subratllats en el text; és a dir, indiqueu a què es refereixen en aquest text en concret.

[1,25 punt: 0,25 punts per cada apartat]

- a) «[...] a mesura que les escrivien [...]» (línia 14):
- b) «[...] n' escoltaven la musicalitat [...]» (línies 14-15):
- c) «[...] una melodia que saltava als llavis [...]» (línies 15-16):
- d) «[...] que ho va anotar a les seves **Confessions**. [...]» (línies 30-31):
- e) «Aquest espectacle li resultava desconcertant [...]» (línies 36-37):

2.2. Escriviu el subjecte gramatical que tenen en el text les formes verbals següents que hi apareixen subratllades.

[0,5 punts: 0,25 punts per cada apartat]

- a) «[...] el costum t'impedeix sorprendre't [...]» (línies 2-3):
- b) «Mentre llegeix -ens explica amb estranyesa- [...]» (línia 32):

2.3. Escriviu un sinònim dels mots o expressions subratllats que hi ha a continuació, segons el sentit que tenen al text (els hi trobareu subratllats).

[0,75 punts: 0,25 punts per cada apartat]

- a) «[...] te'n mantens al marge [...]» (línia 10):
- b) «És obvi que li va semblar [...]» (línies 31-32):
- c) «[...] una genealogia d'innovadors [...]» (línia 38):

2.4. Completeu les frases següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis, tal com es fa al model. La forma verbal s'ha d'ajustar al context de la frase.

[1 punt: 0,25 punts per cada apartat]

- a) Per fi han _____ (APARÈIXER) els informes que buscava.
- b) Si hagués sabut que em podien desnonar, _____ (PAGAR) abans.
- c) Fa quinze anys que el _____ (CONÈIXER, jo)
- d) Traieu aquests paquets d'aquí, i després feu-ne el que _____ (VOLER, vosaltres).

3. Expressió escrita

[3 punts]

Redacteu un text d'unes cent paraules a partir d'UNA de les dues propostes següents:

A) Quin llibre heu llegit que us hagi sorprès per algun motiu? Feu-ne una petita ressenya on expliqueu breument el tema, l'argument, els personatges... i el motiu pel qual us ha resultat sorprenent aquesta lectura.

B) Les últimes dècades es caracteritzen pel ritme trepidant en què unes innovacions tecnològiques destronen els invents anteriors. Comenteu aquest fet. Podeu referir-vos als avantatges i/o inconvenients que hi trobeu, també podeu exemplificar-ho o fer-la relació d'aquests avenços en algun camp en concret...

